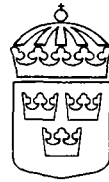

Kulturutskottets yttrande

1992/93:KrU7y

Länsstyrelsernas ansvar för kulturmiljövård

1992/93
KrU7y

Till bostadsutskottet

Bostadsutskottet har genom beslut den 9 februari 1993 berett kulturutskottet tillfälle att – såvitt rör kulturutskottets beredningsområde – yttra sig över proposition 1992/93:100 bilaga 14 (Civildepartementet) i vad avser anslaget B 1. Länsstyrelserna m.m. yrkande 1 om godkännande av den inriktning av länsstyrelsernas verksamhet som förordats i propositionen under rubriken Slutsatser i respektive avsnitt.

Utskottet

I årets budgetproposition (bilaga 14) görs en fördjupad prövning av länsstyrelsernas verksamhetsinriktning inför budgetåren 1993/94–1994/95. Kulturutskottet yttrar sig över det avsnitt som rör länsstyrelsernas uppgifter på kulturmiljövårdens område (prop. s. 61–63).

I propositionen preciseras länsstyrelsernas uppgifter på kulturmiljövårdens område (s. 61). Bl.a. skall länsstyrelserna arbeta med landskapets långsiktiga förvaltningsfrågor och stöd till de svenska jordbruksföretagens möjligheter att upprätthålla landskapets traditionsinnehåll. Vidare skall länsstyrelserna ansvara för frågor om enskilda kulturmiljöer och kulturminnen samt ge kulturmiljöområdet en sådan tyngd i organisationen att uppgifterna kan bedrivas i enlighet med det vidgade ansvar länsstyrelserna ges på området.

I propositionen konstateras att uppgifterna på kulturmiljövårdsområdet måste lösas med stöd av en förhållandevis smal resursbas. Denna svårighet kan bara bemästras genom en effektiv roll- och ansvarsfördelning mellan kulturmiljövårdens olika parter. Riksantikvarieämbetet (RAÄ) skall i fortsättningen utveckla de centrala myndighetsfunktionerna och leda arbetet med att bygga upp kulturmiljövårdens kunskapsunderlag. Ansvaret för att ta ställning i frågor om enskilda kulturmiljöer och kulturminnen skall koncentreras till länsstyrelserna. RAÄ ges därför bemyndigande att till länsstyrelserna delegera sådana beslut om bidrag till vård av byggnader, fornlämningar och landskap som RAÄ hittills har fattat. Länsstyrelserna bör också vara den myn-

dighet som fattar beslut om det nya kulturstöd vid ombyggnad som enligt förslag från kulturministern bör ersätta de nuvarande tilläggsånen till kulturhistoriskt värdefulla byggnader.

En utredning som skall se över statens insatser inom museiväsendet kommer enligt propositionen att behandla ansvarsfördelningen mellan läns museerna och länsstyrelserna när det gäller kulturmiljövård. Utskottet anmärker att regeringen den 25 februari utfärdat direktiv för utredningen (dir. 1993:26). Vidare har en särskild utredare nyligen presenterat förslag om förändrade former för hur den som skall utföra en arkeologisk undersökning skall utses (se SOU 1992:137). Förslagen innebär att länsstyrelsernas ansvar i detta avseende utvecklas.

Civilministern framhåller att stora förväntningar ställs på länsstyrelserna att de skall arbeta framsynt och långsiktigt inom kulturmiljövården. Länsstyrelserna är emellertid som regel mycket stramt bemannade inom uppgiftsområdet. Det är därför enligt civilministern angeläget att länsstyrelserna, när de nu tillförs nya uppgifter, noga tar till vara de möjligheter som finns för att göra prioriteringar av arbetsinsatser till sakområdets fördel.

Kulturutskottet konstaterar att den verksamhetsinriktning som länsstyrelserna föreslås få står i överensstämmelse med de övergripande uppgifter som kulturministern anger i budgetpropositionen för den statliga kulturmiljövårdens sätt att arbeta under den kommande treårsperioden (bil. 12 s. 121—129). Utskottet tillstyrker den verksamhetsinriktning som angetts i propositionen.

En decentralisering av vissa av RAÄ:s uppgifter till andra myndigheter innebär enligt utskottets uppfattning bl.a. att länsstyrelserna kommer att få bättre möjligheter att ta ett samlat ansvar för kulturmiljövården i länen. Vidare får länsstyrelserna möjlighet att samordna kulturmiljövårdens ekonomiska stödformer med andra stödformer på regional nivå, t.ex. naturvård och turismfrämjande verksamhet. Enligt utskottets uppfattning är det angeläget att den planerade delegeringen av ansvar och resurser till länsstyrelserna följs upp av en årlig resultatredovisning och inrapportering till RAÄ, bl.a. i syfte att RAÄ i egenskap av central myndighet inom området skall kunna tillgodogöra sig de erfarenheter som görs regionalt. Utskottet anser att det är angeläget att understryka att ett fungerande samspel mellan de olika aktörerna krävs för att den statliga kulturmiljövården skall fungera på bästa sätt.

Länsstyrelserna har successivt tillförts ökade resurser för kulturmiljövård. Detta har lett till att det på varje länsstyrelse även finns en biträdande länsantikvarie. Likväl är — som civilministern framhåller — bemanningen inom kulturmiljövårdsområdet stram. Spridningen är emellertid stor mellan länsstyrelserna vad gäller antalet anställda. Arbetsuppgifter och behov av personal varierar mellan länen. Utskottet vill understryka att det är angeläget att länsstyrelserna beaktar vad civilministern anfört om möjligheterna att göra prioriteringar av arbetsinsatser till sakområdets fördel.

På kulturutskottets vägnar

Åke Gustavsson

I beslutet har deltagit: Åke Gustavsson (s), Charlotte Branting (fp), Elisabeth Fleetwood (m), Hugo Hegeland (m), Maja Bäckström (s), Stina Gustavsson (c), Anders Nilsson (s), Göran Åstrand (m), Leo Persson (s), Rose-Marie Frebran (kds), Ingegerd Sahlström (s), Carl-Johan Wilson (fp), Björn Kaaling (s), Monica Widnemark (s) och Simon Liliedahl (nyd).

Från Vänsterpartiet, som inte företräds av någon ordinarie ledamot i utskottet, har suppleanten Elisabeth Persson (v) närvarit vid den slutliga behandlingen av ärendet.

